

Stichting Museumregister Nederland

E-mail: Bureau@museumregisternederland.nl

Telefoon: 085 - 060 89 08

Post: Postbus 1060, 1200 BB Hilversum

website: www.museumregisternederland.nl
www.afstotingsdatabase.nl

Effecten coronapandemie: musea in sluimerstand

De aanhoudende onzekerheid door de coronapandemie vraagt het uiterste van musea. De gedwongen sluiting eerder dit jaar en de opgelegde beperkingen na heropening hebben voor veel musea grote gevolgen.

Bij Museumregister Nederland komen ook signalen binnen van musea die tijdelijke sluiting voor bezoekers overwegen, of hiertoe reeds hebben besloten. Na afweging van de kosten van openstelling, de bezoekersaantallen en moeilijkheden om de minimale bezetting te realiseren (vooral bij vrijwilligers/medewerkers uit risicogroepen), is het voor een aantal musea niet mogelijk de deuren open te houden.

Gevolgen voor vermelding in Museumregister

Dit leidt tot vragen over hoe een museum in een dergelijke 'sluimerstand' aan de Museumnorm kan voldoen en de vermelding in het Museumregister kan behouden.

Uitgangspunt voor de criteria van de Museumnorm is een goede invulling van alle museale functies en waarborgen voor de continuïteit van museum en collectie. Het is begrijpelijk dat musea die door de coronapandemie gesloten zijn, niet meer aan de reguliere voorwaarden voor registratie kunnen voldoen. Daarom is gekeken naar passende minimumcriteria voor de invulling van de Museumnorm binnen de huidige uitzonderlijke omstandigheden.

Voor behoud van een vermelding acht Museumregister Nederland het essentieel dat er een toekomstplan is waarbinnen de balans gezocht wordt tussen het handhaven van de zorg voor de collectie, het behoud van zo veel mogelijk medewerkers/vrijwilligers en de kostenbeheersing. Daarnaast wordt het van groot belang geacht dat er een plan is voor het behouden van binding met belanghebbenden en de zichtbaarheid van het museum gedurende de sluitingsperiode. Tenslotte moet ook het kantelmoment voor onverhoopte permanente sluiting bepaald worden.

Op grond van voorgaande hanteert Museumregister Nederland de navolgende minimumcriteria en werkwijze in geval van tijdelijke sluiting als gevolg van de coronapandemie. Hiermee beoogt Museumregister Nederland musea zo goed mogelijk te ondersteunen in deze moeilijke tijden.

BIJLAGEN

- Minimumcriteria en werkwijze bij tijdelijke sluiting als gevolg van coronapandemie
- Overzicht van de Museumnorm 2020 in relatie tot minimumcriteria

BIJLAGE

Minimumcriteria en werkwijze bij tijdelijke sluiting als gevolg van coronapandemie

Minimumcriteria

Het museum beschikt over:

- Een plan voor de periode van sluiting, met daarin aandacht voor:
 - de voorgenomen periode van sluiting, inclusief mogelijke verlengingen,
 - de handhaving van de minimaal benodigde zorg voor de collectie en gerelateerde basisfuncties zoals gebouwbeheer en veiligheidszorg (inclusief inzet van medewerkers/vrijwilligers hiervoor),
 - de informatievoorziening richting bezoekers (in ieder geval via de website en bij het museumgebouw),
 - de mogelijkheden om de zichtbaarheid van het museum, en binding met belanghebbenden, tijdens de sluiting te behouden en mogelijk zelfs uit te breiden,
 - de voor heropening minimaal benodigde kennis en kunde en financiële middelen,
 - een begroting, inclusief toelichting op eventueel nog te verwerven financiering.
- Een beknopt plan voor onverhoopte permanente sluiting, met daarin aandacht voor:
 - het kantelmoment waarop besloten moet worden tot permanente sluiting,
 - de benodigde tijd voor ontbinding van personele contracten, ontzaming van de collectie en dergelijke (uitgangspunt: minimaal 6 maanden),
 - te treffen voorbereidingen voor een zorgvuldige ontzaming van de collectie,
 - een globale begroting voor permanente sluiting.

Werkwijze

De volgende stappen zijn aan de orde als een geregistreerd museum besluit tot tijdelijke sluiting als gevolg van de coronapandemie:

1. *Melden voorgenomen sluiting*
Een tijdelijke sluiting, anders dan een van overheidswege opgelegde bezoekersstop, is een ingrijpende wijziging in de zin van het [Reglement Museumregistratie](#). Dergelijke situaties moeten binnen 1 maand gemeld worden aan Museumregister Nederland.
2. *Invullen vragenformulier*
Na melding van een besluit tot tijdelijke sluiting zal gevraagd worden via een digitaal vragenformulier aan te geven hoe invulling gegeven wordt aan de minimumcriteria.
3. *Beoordeling*
Het auditteam van Museumregister Nederland beoordeelt de invulling van de minimumcriteria door middel van bureauonderzoek aangevuld met bespreking van vragen via e-mail en telefoon/videobellen.
4. *Resultaat audit*
Als voldaan wordt aan de genoemde criteria volgt een bevestiging van behoud van de museumregistratie. Indien van toepassing zal aangegeven worden wat aanvullend nodig is en op welke termijn.

BIJLAGE

Museumnorm & minimumcriteria bij tijdelijke sluiting als gevolg van coronapandemie

Criteria Museumnorm 2020		Minimumcriteria bij tijdelijke sluiting
1	Ethische Code voor Musea: Het museum onderschrijft de Ethische Code en zorgt voor bekendheid hiermee bij personeel met sleutelpositie in de organisatie.	
2	Not-for-profit beginsel: De statuten, of ander beginseldocument, van het museum benoemen de museale doelen en het uitgangspunt dat eventuele winst ten goede komt aan de museale doelen.	
3	Beleidsplan: Het museum beschikt over een actueel meerjarig beleidsplan, inclusief begroting en een toelichting op de beheersing van continuïteitsrisico's voor het museum.	<p>Het museum beschikt over:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Een plan voor de periode van sluiting, met daarin aandacht voor: <ul style="list-style-type: none"> ○ de voorgenomen periode van sluiting, inclusief mogelijke verlengingen, ○ de handhaving van de minimaal benodigde zorg voor de collectie en gerelateerde basisfuncties zoals gebouwbeheer en veiligheidszorg (inclusief inzet van medewerkers/vrijwilligers hiervoor), ○ de informatievoorziening richting bezoekers (in ieder geval via de website en bij het museumgebouw), ○ de mogelijkheden om de zichtbaarheid van het museum, en binding met belanghebbenden, tijdens de sluiting te behouden en mogelijk zelfs uit te breiden (zie ook voetnoot bij criteria 11, 13, 14, 16 en 17), ○ de voor heropening minimaal benodigde kennis en kunde en financiële middelen, ○ een begroting, inclusief toelichting op eventueel nog te verwerven financiering. ● Een beknopt plan voor onverhoopte permanente sluiting, met daarin aandacht voor: <ul style="list-style-type: none"> ○ het kantelmoment waarop besloten moet worden tot permanente sluiting, ○ de benodigde tijd voor ontbinding van personele contracten, ontzaming van de collectie en dergelijke (uitgangspunt: minimaal 6 maanden), ○ te treffen voorbereidingen voor een zorgvuldige ontzaming van de collectie, ○ een globale begroting voor permanente sluiting.

Criteria Museumnorm 2020		Minimumcriteria bij tijdelijke sluiting
4	Financiële verantwoording: Het museum maakt een jaarrekening met akkoordverklaring conform de statuten.	
5	Goed bestuur: Het museum past de Governance Code Cultuur toe.	
6	Veiligheidszorg: Het museum hanteert een veiligheidszorgbeleid dat is gebaseerd op een actuele risicoanalyse m.b.t. de veiligheid van personen, collecties en andere organisatiekritische zaken.	Toelichting op minimale inzet ter waarborging van adequate preventieve maatregelen, detectie en alarmopvolging (inclusief bereikbaarheid gebouw- en collectiespecifieke kennis).
7	Personeels- en vrijwilligersbeleid: Het museum zorgt voor bekwaam personeel om zijn doelen te bereiken. Het museum heeft een personeels- en/of vrijwilligersbeleid, past de Code Diversiteit & Inclusie daarbij toe en streeft de uitgangspunten van de Fair Practice Code naar vermogen na.	Toelichting op minimale inzet van medewerkers/ vrijwilligers ter waarborging van essentiële functies tijdens sluiting en zo veel mogelijk behoud van kennis en kunde voor heropening van het museum.
8	Collectieplan: Het museum heeft een actueel en meerjarig collectieplan.	
9	Verantwoord afstoten: Het museum past bij elke afstoting uit de collectie de Leidraad Afstoting Museale Objecten (LAMO) toe en onderschrijft de LAMO in het collectieplan.	Toelichting op te treffen voorbereidingen voor een onverhoopte ontzaming. Zie ook de LAMO en het recentelijk uitgebrachte advies van de Ethische Codecommissie voor musea inzake de omgang met collecties bij dreigend faillissement .
10	Herkomstonderzoek: Het museum hanteert het zorgvuldigheidsprincipe bij zowel nieuwe verwervingen als bestaande collectie.	
11a	Collectieregistratie: Het museum is erop gericht dat alle objecten een objectnummer, een beschrijving, verwervingsgegevens en een standplaats hebben; het museum heeft een collectieregistratie volgens minimale standaard.	<i>Zie voetnoot¹</i>
11b	Informatieplan: Het museum zorgt dat de informatie over de collectie toegankelijk is en blijft; het museum heeft een informatieplan.	<i>Zie voetnoot</i>

Criteria Museumnorm 2020		Minimumcriteria bij tijdelijke sluiting
12	Continuïteit in behoud: Het museum waarborgt dat zijn collectie op een verantwoorde wijze behouden wordt.	Toelichting op minimale inzet ter waarborging van verantwoorde bewaaromstandigheden voor de collectie.
13	Onderzoek: Het museum stimuleert onderzoek naar de collectie en waarborgt de overdracht van de resultaten.	<i>Zie voetnoot</i>
14	Inclusie & toegankelijkheid: Het museum onderschrijft de Code Diversiteit & Inclusie, streeft een brede toegankelijkheid na en communiceert duidelijk met het publiek over mogelijkheden en onmogelijkheden.	<i>Zie voetnoot</i>
15	Openstelling: Het museum is open op vaste tijden en/of gedurende regelmatige periodes.	Toelichting op heldere informatievoorziening richting bezoekers inzake de sluiting van het museum en de planning voor heropening, in ieder geval via de website en bij het museumgebouw.
16	Presentatiebeleid: Het museum zorgt via presentaties voor overdracht van de betekenis(sen) van de collectie en houdt in de programmering rekening met de diversiteit van het publiek. Het museum denkt ook na over hoe de digitale dienstverlening een rol in de programmering kan spelen.	<i>Zie voetnoot</i>
17	Educatiebeleid: Het museum zorgt voor actieve overdracht van betekenis(sen) van de collectie en van het onderwerp waar het museum zich mee bezighoudt: het museum heeft een educatiebeleid.	<i>Zie voetnoot</i>

¹ Toelichting op werkwijze om via één of meerdere van de toepassingsgebieden van de gemarkeerde criteria (criterium 11, 13, 14, 16 en 17) de zichtbaarheid van het museum en de binding met belanghebbenden tijdens de sluiting te behouden en mogelijk zelfs uit te bereiden, gericht op wat passend en haalbaar is voor het specifieke museum